St. Claret College

Autonomous Bengaluru

UG End Semester Examination November 2025

I Semester B.Com, TTM, BBA, BCA, B.Sc, BA

Language: Sanskrit-I, Code : SN124

Buddhacharitam-III Canto, Grammer & Comprehension

Month : November **TIME : 3.00 Hrs.** **Max. Marks : 80**

3

THIS PAPER CONTAINS 3 PRINTED PAGE AND 8 PARTS

Instructions :

1) Verify and ensure that the question paper is completely printed.
2) Any discrepancies or questions about the exam paper must be reported to the COE within 1 hour after the examination.
3) Students must check the course title and course code before answering the questions.

SECTION - A

I **समीचिनं उत्तरम् चित्वा लिखत ।** **10x1=10**

Write the correct answer.

1. 'बुद्धचरितम्' कीदृशं काव्यम्?
   अ) महाकाव्यम् आ) लघुकाव्यम् इ) खण्डकाव्यम् ई) नाटककाव्यम्
2. 'सौन्दरनन्दम्' काव्यस्य कर्ता क:?
   अ) माघ: आ) अश्वघोष: इ) वामन: ई) विश्वनाथ:
3. शुद्धोदनस्य पत्नी का?
   अ) यशोधरा आ) इन्दुमति इ) मायादेवी ई) सुमती
4. कुमार: अन्तर्गृहे क: इव अवरुद्ध:?
   अ) अश्व: आ) गज: इ) मयुर: ई) नाग:
5. सेवका: कस्य शोभा परां चक्रु:?
   अ) राजपथस्य आ) वनपथस्य इ) उद्यानपथस्य ई) नगरपथस्य
6. रुपस्य हन्त्री का?
   अ) व्याधि: आ) जरा इ) शोकम् ई) मुकत्वम्
7. शौध्दोदनि: क:?
   अ) राहुल: आ) सुमन्त: इ) सिद्धार्थ: ई) सोमरात:
8. रोग: परिपीड्यमान: अपिलोक: किम् उपैति?
   अ) दु:खम् आ) असुखम् इ) चिन्ताम् ई) हर्षम्
9. कै: अमुक्ता: अपि प्रजा: हसन्ति?
   अ) रोगभयै: आ) राजभयै: इ) चोरभयै: ई) शत्रुभयै:
10. स्त्रीणां मुखपङ्कजानि कुत्रशेयन्तेस्म?
    अ) नगरेषु आ) वातायनेषु इ) आस्यानेषु ई) ग्रामेषु

SECTION - B

II **एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत ।** **1x10=10**

Answer any one of the following.

11. सिद्धार्थस्य संवेगोत्पत्तेः कारणीभूताः घटनाः विवृणुत।
Describe the events that led to the emergence of Siddhartha's impulse.

12. अश्वघोषस्य देश, काल, कृतिः अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।
Write an essay on place, date, works of Ashwaghosha.

SECTION - C

III **द्वयो विषययोः लघुटिप्पणीं लिखत।** **2x4=8**

Write short notes on ANY TWO of the following.

13) शुध्दोदनः
14) सौन्दरानन्दः
15) यशोधरा
16) रथ प्रणेता

SECTION - D

IV **चतुर्णा श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वाविवृणुत।** **4x4=16**

Translate and explain any four Shloka.

17) श्रुत्वा ततः स्त्रीजनवल्लाभानाम् मनोज्ञभावं पुरकाननानाम्।
बहिः प्रयाणाय चकार बुद्धिम् अन्तर्गृहे नाग इवावरुद्धः।

18) प्रत्यङ्गहीनान्विकलेन्द्रियांशच जीर्णातुरादीकृपणांश्च भिक्षुन्।
ततः समुत्सार्य परेण साम्ना शोभाम परां राजपयस्य चक्रुः।।

19) ततः स जाम्बूनदभाण्डभृद्धिः युक्तं चतुर्भिर्निभृतैस्तुरङ्गैः।
अक्लीबविद्युच्छुचिरश्मिधारं हिरण्मयंस्यन्दनमारुरोह।।

20) तं सुष्टुवुः सौम्यगुणेन केचित् ववन्दिरे दीप्ततया तयान्ये।
सौमुख्यतस्तु श्रियमस्य केचित् वैपुल्यमाशंसिपुरायुषश्च।

21) ताः स्रस्तकाञ्चीगुणविघ्निताश्च सुप्तप्रबुद्धाकुललोचनाश्च।
वृत्तान्तविन्यस्तविभूषणाश्च कौतूहलेनानिभृताः परेयुः।।

22) परस्परोत्पीडनपीडितानाम् संमर्दसंक्षोभितकुण्डलानाम्।
तासां तदा सस्वनभुषणानाम् वातायनेष्वप्रशमो बभूव।।

SECTION - E

V **त्रयाणां सन्दर्शं विवृणुत।** **3x4=12**

Write short notes on ANY THREE of the following.

23) शोभां परां राजपथस्य चक्रुः।
24) नरा बभ्रुधमिव गन्तुकामाः।
25) एषा जरा नाम ययैष भग्नः।
26) शक्रोऽपि येनेष कृतो कृतोऽस्वतन्त्रः।
27) प्रियाप्रियैस्त्यज्यत एष कोऽपि।

SECTION - F

VI 28. **संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।**

Answer in Sanskrit.

अ. सन्धिं विभज्य लिखत। (पञ्चानामेव) 5x1=5

1. देवालयः
2. खल्वन्यत्र
3. द्वीपोऽयम्
4. एकैकम्
5. भीषणाकृतिः
6. तयेति
7. इत्यपि
8. नोत्सहे

आ. पदपरिचयं कुरुत। (पञ्चानामेव) 5x1=5

1. कृत्वा
2. स्मृतम्
3. आगम्य
4. निर्गतः
5. निरीक्ष्य
6. त्यक्त्वा
7. दृष्ट्वा
8. विज्ञाय

SECTION - G

VII 29. **कन्नडभाषया वा आङ्गलभाषया वा अनुवदत।** 4

Translate in Kannada or English Language

पुरा अयोध्यायां दशरथः नाम नृपः आसीत्। तस्य तिस्रः भार्याः आसन्। कौसल्या, सुमित्रा, कैकेयी इति। कौसल्या रामस्य जननी आसीत्। कैकेयी भरतस्य माता आसीत्। लक्ष्मणः शत्रुघ्नः च सुमित्रस्याः पुत्रौ आसाम्। सर्वे बाल्ये विद्यायां निपुणाः आसत।

SECTION - H

VIII 30. **इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।** 5x2=10

भारतीययुवकाः बालगङ्गाधरेण प्रेरिताः आसन्। सः स्वातन्त्र्यं मम जन्मसिद्धः अधिकारः इति उद्घोषितवान्। तस्य उद्घोषणेन प्रेरिताः युवकाः स्वसुखानिधिक्कृत्य युद्धे भागं गृहीतवन्तः। तेषुभगत्सिंहः प्रसिद्धः आसीत्। आत्माहुरित समयें सः प्रायशः विंशतिवर्षीयः स्यात्। तेन सह राजगुरुः सुखदेवः च अपि प्राणान् अत्यजताम्। अनेन प्रकारेण सहस्त्रयुवकाः भारतमातुः स्वातन्त्र्यार्यं स्वजीवं समर्पितवन्तः। अन्ते भारतमातुः चरणारविन्दयोः स्वजीवपुष्पम् अर्पितवन्तः।

प्रश्नाः

1) भारतीययुवकाः केन प्रेरिताः आसन्?
2) सः किम् उद्घोषितवान्?
3) तेषुयुवकेषु कः प्रसिद्धः आसीत्?
4) तेन सह कौ प्राणान् अत्यजताम्?
5) सहस्त्रयुवकाः किमर्थं स्वजीवं समर्पितवन्तः?

*****